

Dataansvar for behandling av personopplysninger ved innbyggers bruk av tjenester på Helsenorge

Innledning

Helsenorge er den nasjonale helseportalen med kvalitetssikret informasjon om helse og behandling og en rekke selvbetjeningstjenester (pasientens netthelsetjeneste). Selvbetjeningstjenestene omfatter blant annet nasjonale helsetjenester, innsyn i registre og journaler hos virksomheter som benytter Helsenorge og mulighet for dialog med virksomheter i primær- og spesialisthelsetjenesten som har tatt disse tjenestene i bruk. Det er frivillig for innbygger å benytte Helsenorge.

Norsk Helsenett (NHN) er dataansvarlig for personopplysninger som behandles på vegne av innbygger på Helsenorge. Dette baseres på samtykke fra innbygger. Virksomheten er dataansvarlig for behandlingen som skjer i sine systemer. Skjæringspunktet for overgang av dataansvaret er når det er verifisert at opplysningene er overført i henhold til fastsatte spesifikasjoner og sikkerhetskrav. I spesielle bruksvilkår er det spesifisert hvilke tjenester som krever databehandleravtale mellom virksomheten og NHN.

I det følgende redegjøres det nærmere for dataansvaret.

NHN er dataansvarlig for behandling på Helsenorge og databehandler for innsyn i registre og journaler

Helsenorge er også en plattform bestående av felleskomponenter som understøtter og muliggjør pasientens netthelsetjeneste. Det er NHN som har etablert disse komponentene som styrer tilganger, lagrer og varsler innbygger om innkomne meldinger, muliggjør dialogtjenester mellom innbygger og helsesektoren og oppbevarer dokumenter som innbygger velger å lagre. NHN er dataansvarlig for behandlingen av helse- og personopplysninger som skjer på plattformen i forbindelse med innbyggers bruk av tjenestene. Det er NHN som har etablert felleskomponentene som muliggjør tjenestetilbudet overfor innbygger og som bestemmer formålet med den behandlingen som skjer av innbyggers opplysninger. Det er også NHN som har kontroll over opplysningsflyten og ivaretar informasjonssikkerhet og innbyggers personvernrettigheter.

For å benytte innloggede tjenester på Helsenorge må innbygger samtykke til bruksvilkår¹ og

hjemmelsgrunnlaget for NHNs behandling av personopplysninger er samtykke. Innbygger kan velge i hvor stor utstrekning han ønsker å benytte Helsenorge ved å samtykke til Basis,

---

¹ [Personopplysninger og bruksvilkår for tjenester på Helsenorge - Helsenorge](#)

Basis + eller Full tilgang. De tre alternativene gir eksplisitte og uttrykkelige grenser for hvilke opplysninger som kan behandles og hva opplysningene kan brukes til.

Det minste innbygger kan samtykke til for å ta i bruk innloggede tjenester på Helsenorge (Basis) er at det hentes opplysninger om ham for å etablere en brukerprofil og at det kan gjøres søk ut mot helseregistre i helse- og omsorgssektoren som kan ha opplysninger om innbygger. Samtykket omfatter en fremvisning av resultatet av søket i en oversikt over lenker slik at innbygger kan velge hvilket helseregister han ønsker innsyn i. Basis samtykke omfatter etablering av brukerprofil og samtykke til bruk av digital kanal for sanntids innsyn i de registre som er tilgjengelige. Registerne det gis innsyn i har hjemmel i lov og det er regulert hvem som er dataansvarlig. Det er inngått databehandleravtale mellom registreier og NHN.

Dersom innbygger utvider samtykket til også å omfatte innsyn i journal (Basis +) skjer den samme behandlingsaktiviteten for journaldokumenter i behandlingsrettede helseregistre. I tillegg til samtykke Basis, gir innbygger samtykke til å benytte digital kanal for innsyn i sine journalopplysninger. Den enkelte helsevirksomhet er dataansvarlig for journalen, velger å ta i bruk tjenesten på Helsenorge og forhåndsvurderer hvilke dokumenter som er egnet for digitalt innsyn. Det er inngått databehandleravtale mellom de helseforetakene som tilbyr innsyn journal og NHN. Samtykket til Basis eller Basis + rommer også lagring av dokumenter innbygger ønsker en kopi av, og lagring av meldinger for de registre som kan tilby meldingsutveksling med innbygger. Lagringen i felleskomponentene på Helsenorge er NHN dataansvarlig for.

Det største samtykket på Helsenorge (Full tilgang) dekker hele pasientens netthelsetjeneste og gir mulighet for å bruke alle tilgjengelige tjenester. Dette omfatter bl.a. informasjon om og dialog med tildelte helsekontakter, lagring av sendte og mottatte meldinger, e-konsultasjon, video-konsultasjon, opplasting av egne registreringer og målinger, og helseadministrative tjenester som for eksempel timeavtaler. Her er NHN dataansvarlig for behandlingen for innbygger på Helsenorge og virksomheten dataansvarlig for behandlingen i sine systemer. Behandling av helse- og personopplysninger på Helsenorgeplattformen er eksplisitt og uttrykkelig regulert i bruksvilkårene mellom NHN og innbygger og hjemmelsgrunnlaget er samtykke.

Virksomhetene er dataansvarlig for egne registre og systemer

Virksomheten er dataansvarlig for all behandling av opplysninger i sine respektive registre og systemer. Ved dialogtjenester skjer det en utlevering og skjæringspunktet for overgang av dataansvaret er når det er verifisert at opplysningene er overført i henhold til fastsatte spesifikasjoner og sikkerhetskrav.

Ved innsyn i registre er registreier dataansvarlig for fremvisningen på Helsenorge av opplysninger som er registrert i registeret. Dette gjelder behandlingsrettede helseregistre (journal) etter pasientjournalloven så vel som helseregistre etter helseregisterloven.

Innbygger har rett til innsyn i disse registre. Dette følger av personvernforordningen artikkel 15 flg og flere bestemmelser i helselovgivningen. Dataansvarlig velger å ta i bruk

Helsenorge som en egnet kanal for sikker fjerntilgang, ref. fortalepunkt 63 til forordningen, for å kunne gi innbygger digitalt innsyn. Helsenorge fremviser opplysninger registereier har tilgjengeliggjort på vegne av registereier og er for denne behandlingen en ren databehandler som kun fremviser opplysninger som dataansvarlig har forhåndsgodkjent for digital visning. Dataansvarlig har kontroll over behandlingen av opplysningene i forbindelse med fremvisningen i og med at opplysningene som fremvises ikke lagres, men forsvinner når innbygger går ut av tjenesten. Dersom innbygger ønsker å se opplysningene på nytt, må han klikke på referanselenken en gang til. Dersom innbygger velger å lagre et fremvist dokument på Helsenorge, skjer det en utlevering fra virksomheten og NHN er dataansvarlig for lagringen.

NHN, som databehandler, forplikter seg i databehandleravtalen til å treffe alle tiltak som er nødvendig i henhold til artikkel 32. Denne artikkelen uttrykker at databehandler og dataansvarlig skal sikre at det etableres egnede tekniske og organisatoriske tiltak for å oppnå et sikkerhetsnivå som er egnet i forhold til risikoen.